

Valtuustoaloite/Walk in -terapia nuorille

Sivistyslautakunta 17.06.2025 § 56

Valmistelija sivistysjohtaja Antti Jokikokko, puh. 044 740 1301

Valtuuston kokouksessa 24.2.2025 § 20 on jätetty valtuustoaloite Walk in -terapia nuorille. Kunnanhallitus on kokouksessaan 10.3.2025 § 50 päättänyt lähettää valtuustoaloitteen hallintokuntien yhteistyössä vastattaviksi. Valtuustoaloite käsitellään sivistyslautakunnassa ja hyvinvointijaoksessa.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kunta selvittää mahdollisuuden ostaa Walk In -terapia palvelua yläkouluikäisille. Lisäksi tulisi selvittää asiaan liittyvää yhteistyötä yhdistysten, järjestöjen, hankkeiden ja eri seurakuntien kanssa. Tehty aloite on esityslistan oheismateriaalina.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: valtuustoaloitteessa ei ole kyse varsinaisesta päätöksestä ja siitä ei ole tarpeen tehdä vaikutusten ennakkoarviointia.

Päätösehdotus Sivistyslautakunta käy asian valmistelua ohjaavan keskustelun. Aloitteen varsinainen käsittely toteutetaan sivistyslautakunnassa syyskaudella 2025.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin

Sivistyslautakunta 19.08.2025 § 64

Valmistelija sivistysjohtaja Antti Jokikokko, puh. 044 740 1301

Kesäkuun sivistyslautakunnassa käydyn keskustelun pohjalta nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja, sivistysjohtaja ja hyvinvointikoordinaattori ovat valmistelleet oheisen esityksen sivistyslautakunnan lausunnoksi valtuustoaloitteen johdosta.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: valtuustoaloitteessa ei ole kyse varsinaisesta päätöksestä ja siitä ei ole tarpeen tehdä vaikutusten ennakkoarviointia.

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää antaa valtuustoaloitteen johdosta seuraavan lausunnon kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle. Sivistyslautakunta toteaa aloitteen käsittelyn osaltaan päättyneeksi.

Ahdistus ja mielialan haasteet ovat tutkitusti vaikeutena osalla nuorista. Esimerkiksi kouluterveyskyselyn mukaan Siilinjärvellä yläkouluikäisistä tytöistä lähes 40 % kokee ainakin ajoittaisia ahdistus ja masennusoireita. Positiivinen asia on kuitenkin se, että nuoret osaavat etsiä ja he saavat apua ongelmiin. Kouluterveyskyselyn mukaan suurin osa oppilaista, joilla on mielialaan liittyviä huolia ovat saaneet niihin apua; koulun aikuiselta, omilta vanhemmilta, koulun ulkopuolella olevista palveluista tai ystäviltä.

Siilinjärven alueella matalan kynnyksen palvelua mielen haasteisiin tarjoavat useat eri tahot. Kouluissa palvelua tarjoaa kouluterveydenhoito ja opiskeluhuollon ammattityöntekijät (esim. kuraattori). Nuorisotoimessa

matalan kynnyksen keskusteluapua tarjoavat nuorisotyöntekijät, erityisnuorisotyöntekijä ja etsivät nuorisotyöntekijät. Lisäksi Siilinjärven kunta on saanut avustusta koulunuorisotyöntekijän palkkaamiseen. Koulunuorisotyöntekijä aloittaa Ahmon koulussa tänä syksynä. Kunnan palveluiden lisäksi matalan kynnyksen mielen hyvinvoinnin palvelua tarjoavat seurakunnat ja hyvinvointialue (ilman ajanvarausta toimiva hoitajan vastaanotto kerran viikossa).

Kuopiossa osa etsivistä nuorisotyöntekijöistä on suorittanut lyhytterapiakoulutuksia ja he pystyvät näin ollen tarjoamaan etsivän nuorisotyön asiakkaille ammatillista keskusteluapua. Sivistyslautakunta katsoo, että tämän tyyppinen toimintamalli voisi olla toimiva Siilinjärvelläkin. On kuitenkin huomioitava, että etsivä nuorisotyö kohdistuu nuoriin aikuisiin (18–29 v), joten etsivien työpanosta hyödyntämällä ei ole mahdollista tavoittaa kaikkia siilinjärveläisiä nuoria.

Walk in -terapia on matalan kynnyksen lyhytterapiamuoto, jossa nuoret voivat saada ammatillista keskusteluapua ilman ajanvarausta, lähetettä tai kirjautumista palvelujärjestelmään. Palvelu toteutetaan useilla paikkakunnilla yhteistyössä esimerkiksi seurakuntien, järjestöjen tai Ohjaamo-toiminnan kanssa, ja sen tavoitteena on vahvistaa nuorten mielenterveyttä ja tarjota varhaista tukea arjen haasteisiin.

Sivistyslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että varsinaisten terveyspalveluiden tuottaminen (esim. terapiapalvelut) kuuluu hyvinvointialueen toimialaan. Näin ollen ensisijainen taho matalan kynnyksen terapiapalveluiden tuottamisessa on Pohjois-Savon hyvinvointialue.

Siilinjärven kunnan taloustilanne tulee olemaan lähivuosina erittäin haastava. Rahoitus mahdollisiin uusiin palvelumuotoihin tulee löytää eri toimialojen nykyisestä rahoituksesta. Sivistyslautakunta katsoo, että nuorten matalan kynnyksen terapiapalveluiden tuottamisessa ensisijainen toteuttamis- ja rahoitusvastuu tulee olla Pohjois-Savon hyvinvointialueella.

Kunnassa laaditaan syksyllä 2025 uutta hyvinvointisuunnitelmaa valtuustokaudelle 2025–2029. Hyvinvointisuunnitelman yhtenä painopisteenä on mielenterveyden edistäminen kaikissa politiikoissa. Tässä vaiheessa suunnitelman valmistelu on vielä kesken, eikä yksittäisiä tavoitteita tai toimenpiteitä ole valittu. Koska tarkkoja tavoitteita ei ole määriteltä, ei niille myöskään ole valittu vielä toimenpiteitä. Walk in -terapia voi toimia yhtenä konkreettisena toimenpiteenä nuorten mielenterveyden tukemiseksi ja matalan kynnyksen palveluiden vahvistamiseksi. On tärkeää, että erilaisia toimenpidevaihtoehtoja tarkastellaan rinnakkain ja valitaan sellainen, jolla on näyttöön perustuvaa vaikuttavuutta, jotta niukat resurssit käytetään mahdollisimman tehokkaasti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Sivistyslautakunta esittää, että Walk in -terapia otetaan tarkasteltavaksi vaihtoehdoksi hyvinvointisuunnitelman valmistelussa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin

Valmistelija

hyvinvointikoordinaattori Eliisa Girsén, puh. 044 740 1123

Sivistyslautakunta on antanut kokouksessaan 19.8.2025 (§64) lausunnon valtuuston kokouksessa 24.2.2025 § 20 jätettyyn valtuustoaloitteeseen Walk in -terapia nuorille. Sivistyslautakunta on laittanut lausuntonsa hyvinvointijaokselle kommentoitavaksi.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: valtuustoaloitteessa ei ole kyse varsinaisesta päätöksestä ja siitä ei ole tarpeen tehdä vaikutusten ennakkoarviointia.

Päätösehdotus

Hyvinvointijaos päättää hyväksyä sivistyslautakunnan antaman lausunnon ilman täydennyksiä.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.